

Pestrý svět, 19. 11. 2015

Narkóza? Zbytečný strašák!

Být mimo sebe, zcela v rukou lékařů, není pro nikoho příjemné. Na klidu nepřidá ani „špatná pověst“ celkové anestezie. **Je skutečně nebezpečná? Víme, jak komplikacím předcházet.**

Za obavy se nestyďte a nebojte se svého anesteziologa ptát. Na vše byste měli dostat odpověď.

Pestrý svět, 19. 11. 2015

Před termínem plánované operace drtivou většinu z nás přepadne nervozita – a na vině není ani tak zákrok sám, jako narkóza. „Pacienti mají obecně strach ze ztráty kontroly nad sebou samými a u anestezie je děsí hlavně to, že nevědí, co se s nimi v průběhu operace děje,“ vysvětluje nejčastější příčiny obav z anestezie MUDr. Jan Brázda z Anesteziologicko-resuscitačního oddělení Nemocnice Mělník.

! Přináší nám úlevu, ale také velký strach

Pod pojmem anestezie si asi většina lidí představí nejprve celkové „uspání“, tedy narkózu. Ta je lékařem zvolena pro výkony, u nichž je nutné svalové uvolnění a nehybnost. Pacient se nachází v umělém spánku, nevnímá, co se okolo něj děje, a necítí bolest.

Existuje také místní anestezie, kdy se znečítí jen určitá část těla a pacient zůstává při výkonu vzhůru. Příkladem je tzv. epidurál, který

zná řada žen z porodního sálu – léky se při něm aplikují do páteřního kanálu. S dalšími typy lokálního umrtvení se běžně setkáváme například u zubů. „Místní anestetika přerušují vodivost nervového vlákna pro nervový vzruch. Stejný účinek má například i lokální působení chladu nebo mrazu,“ dodává MUDr. Jan Brázda.

Do umělého spánku se pacienti uvádí pomocí léků a anesteziologických plynů, které působí na centrální nervový systém. Nejnámějším plyným anestetikem je oxid dusný, populární spíš pod názvem rajský plyn. V současné době se nejvíce používá látka zvaná isofluran.

Při inhalování anestetik putují plyny do plic a dýchacích cest. Odtud se dostávají do krve,

kteřá je dopravena až do mozku a k orgánům.

Při anestezii zaváděné nitrožilně dochází k rychlému usnutí. Většina lidí usne do deseti vteřin a jejich organizmus přestává vnímat všechny podněty. Anesteziolog pacienta pomocí přístrojů po celou dobu zákroku hlídá a po probuzení se postará, aby dostal správnou dávku léků proti bolesti. „V dnešní době jsou lékaři schopni ušít každému anestezii přímo na tělo podle jeho diagnózy, věku a případných zdravotních rizik. Není tedy důvod k jakýmkoli obavám,“ doplňuje odborník.

! Pro mozek může být anestezie náročná

Lidé se často bojí, že se z narkózy už neprobudí nebo že jim způsobí nevratné poškození mozku. Lékaři sice připouští, že se mozek z narkózy určitou dobu vzpamatovává a s přibývajícím věkem na to potřebuje více času, ve většině případů ale není důvod k obavám. MUDr. Jan Brázda vysvětluje: „K úmrtí v narkóze či po ní sice občas dochází, se samotnou anestezii však v drtivé většině případů nesouvisí. Příčinou bývá pacientova diagnóza.“

Jak se připravit na anestezii

Možným rizikům předchází běžné předoperační vyšetření. Vy sami můžete pro hladký průběh celkové narkózy také leccos udělat:

✓ Kouření zvyšuje riziko komplikací až 4x a také zhoršuje schopnost regenerace. Aby se riziko snížilo, je nutné přestat s kouřením minimálně dva týdny, ideálně dva měsíce před operací.

✓ Pacientům s vyšší hmotností je doporučováno jí snížit. Obezita namáhá kardiovaskulární systém a komplikuje i aplikaci anestezie.

✓ Před zákrokem v narkóze si nechte zkontrolovat chrup, aby se zjistilo, zda netrpíte chronickým zánětem. Ten totiž zatěžuje imunitní systém a bakterie a jejich toxiny se ze zubního vřáčku mohou šířit dál krevní cestou.

Mezi možné, ale ne tak závažné nežádoucí účinky anestezie patří například nevolnost, únava, pocit škrábání v krku, bolesti hlavy či svalů. „Lidé se také mylně domnívají, že brnění, snížená citlivost v končetinách či omezení pohybu jsou následkem celkové anestezie, ty však bývají mnohem častěji důsledkem polohy při operaci,“ dodává na závěr lékař.

Vždy bez zkrášlování
Nezapomeňte si před narkózou odlakovat nehty. Barevná vrstva laku znemožňuje či zkresluje monitorování okysličenosti krve, které se měří právě na lůžkách pod nehty. Samozřejmostí je se také odličt.

Při narkóze vám lékař pichne uspávací látku a potom inhalujete plyné anestetikum.

